

Az MNB 2019. júniusi inflációs jelentésének érdekvédelmi vonatkozásai

- **Infláció:**

A KSH által kimutatott index az év eleji 3 százalékos körüli értékről **2019 májusára 3,9 százalékra emelkedett**. A fogyasztói árindex emelkedését **az üzemanyagárak** és a feldolgozatlan **élelmiszerek (hús, zöldség-gyümölcs)** átlagon felüli áremelkedése okozta. **Az üzemanyagárak** március és május között **több, mint 10 százalékkal emelkedtek**. **A feldolgozatlan élelmiszerek** inflációja is **10 százalék közeli szinten tartózkodik**, amit elsősorban **a szezonális élelmiszerek és a sertéshús áremelkedése idézett elő**. A feldolgozott élelmiszerek inflációja szintén emelkedett **főként a tej és tejtermékek** áremelkedése miatt.

Az infláció várható éves alakulását meghatározó tényezőkben **az MNB szerint** kettősség figyelhető meg. **Az élénk belső kereslet emeli**, míg **a romló külső konjunktúra (az import árakon keresztül) fékezi** az áremelkedés ütemét. Összességében az infláció az MNB várakozása szerint az idei év végétől fokozatosan 3 százalékra csökken, **az éves átlagos infláció** pedig az alábbiak szerint alakul.

2019	Átlagos éves index
Élelmiszerek	4,6
nem feldolgozott	6,6
feldolgozott	3,6
Ipari termékek	1,9
tartós	0,6
nem tartós	2,3
Piaci szolgáltatások	4,6
Piaci energia	7,0
Alkohol, dohány	8,0
Üzemanyag	-1,5
Szabályozott árak	0,6
Infláció	3,2

Megjegyzések (LGY):

Az átlag feletti áremelkedést produkáló fogyasztási kategóriák (üzemanyag, élelmiszerek) jelentős arányban szerepelnek a bérből-fizetésből élők fogyasztásában, így ez a két tétel önmagában **előidézheti körükben az inflációs ráta 4%-ot meghaladó növekedését**. Ugyancsak kiemelendő, hogy a KSH inflációs módszertana **messze alul értékeli a lakhatási költségek (lakásárak, lakbérek) növekedését**, pedig az **országos lakásár-szint 2018-ban 18 százalékkal nőtt** a NAV ingatlanforgalmi adatai alapján

- **Bérek, keresetek**

Az utóbbi két évben a minimálbér és a garantált bérminimum összesen 24 és 40 százalékkal emelkedett. A munkáltatói és munkavállalói érdekképviseltek **2018 végén két évre kötöttek megállapodást**, ennek alapján a minimálbér és a garantált bérminimum 2019-ben és 2020-ban is **8 százalékkal emelkedik**, miközben a **bérajánlás mértéke is 8 százalék.**

Ezzel szemben 2019 első negyedében a bruttó átlagkereset a versenyszférában 11,8 százalékkal növekedett az előző év azonos időszakához képest. A nagyvállalatok és a kis- és középvállalatok körében egyaránt **kétszámjegyű bérdinamika** volt megfigyelhető. A versenyszférán belül **a feldolgozóipar bérdinamikája számottevően meghaladta a piaci szolgáltató szektor** (kereskedelem, szállítás-raktározás, üzleti szolgáltatások) **béremelkedésének ütemét.**

Az erőteljes éveleji bérezési döntések azt jelzik, hogy **a várakozásoknál élénkebb versenyszféra bérdinamika** valósul meg **idén és jövőre is. 2019-ben az előző évhez hasonlóan 11 százalék körüli, míg a következő években ugyan mérséklődő, de továbbra is erőteljes – 9 százalék körüli –bérdinamika várható az MNB szerint a versenyszférában.**

Az idei évben a cafeteria rendszer átalakítása technikailag 1 százalékponttal járulhat hozzá a versenyszféra bérdinamikájához. A NAV adatai szerint a **nem bérként adózó egyes meghatározott juttatások utáni adóbevételek 65 százalékkal, míg a kedvezményes béren kívüli juttatások (SZÉP kártya) utáni adóbevételek 22 százalékkal csökkentek az első negyedévben.** Feltételezhető, hogy a béren kívüli juttatások csökkenése nyomán kieső munkajövedelem egy részét a vállalatok **béremelésekkel kompenzálták**, ebből kifolyólag **a cafeteria rendszert érintő adminisztratív intézkedés az MNB becslése szerint 1 százalékponttal járul hozzá az idei évi versenyszféra bérdinamikájához.**

	2018	2019	2020	2021
	Tény		Előrejelzés	
Munkaerőpiac				
Nemzetgazdasági bruttó átlagkereset ³	11,3	10,5	8,5	8,0
Versenyszféra bruttó átlagkereset ³	10,9	10,9	9,6	8,9

Megjegyzések (LGY):

A 2018. év végén elfogadott bérajánlás számait, úgy tűnik meghaladta az idő, és ez a tény az idén ősszel induló bértárgyalásokon - a magasabb inflációs ráta mellett- fontos támpontot jelent. Ne feledkezzünk meg arról sem, hogy a cafeteria rendszer erőteljes megnyírbálása miatt (lásd a fenti NAV adatokat) a bruttó bér emelkedés egy-egy vállalatnál több százalékponttal kisebb nettó reáljövedelem emelkedést jelenthet, amit a bértárgyalások előtt célszerű számszerűen is ellenőrizni és kimutatni. Figyelemreméltó továbbá, hogy az év eleji adatok szerint **a fizikai állomány bérdinamikája a versenyszférában továbbra is jóval magasabb a szellemiekénél.**

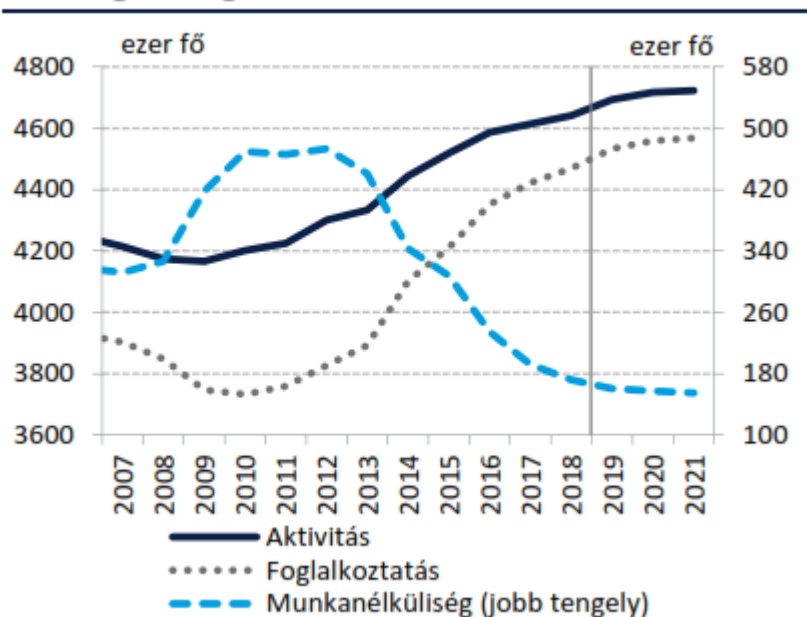
- **Foglalkoztatás**

A demográfiai folyamatokra is visszavezethetően a **potenciálisan bevonható munkaerő-tartalék alacsony szintre csökkent, így a történelmi csúcson lévő foglalkoztatási ráta mellett megállhat a foglalkoztatás emelkedése. A versenyszférán belül a feldolgozóipar foglalkoztatása érdemben már nem változott, de a piaci szolgáltató szektorban foglalkoztatottak száma egyelőre nagymértékben bővül az előző negyedévhez képest.** A külföldi telephelyen foglalkoztatottak száma nem változott, 109 ezer főt tett ki. A munkanélküliek száma is tovább csökkent, a szezonálisan igazított munkanélküliségi ráta **3,4 százalékra mérséklődött.**

A ledolgozott munkaórákkal korrigált, teljes munkaidős egyenértékes létszám a foglalkoztatottnál visszafogottabb ütemben emelkedett (mert csökkent az egy főre jutó ledolgozott munkaidő).

Az üres álláshelyek száma alapján ugyanakkor mind a feldolgozóiparban, mind a piaci szolgáltató szektorban mérséklődött a vállalatok munkaerő-kereslete.

1-18. ábra: Foglalkoztatás, aktivitás és munkanélküliség a nemzetgazdaságban



Forrás: KSH, MNB

Megjegyzések (LGY):

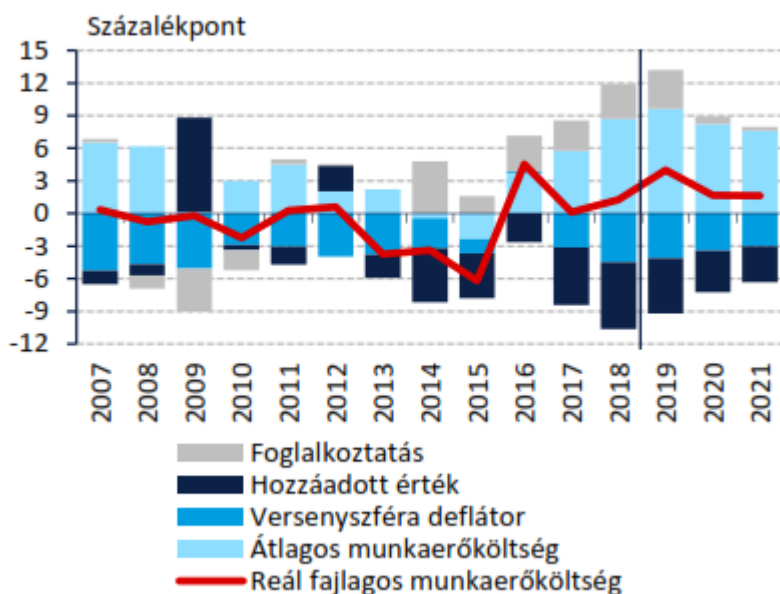
A teljes munkaidősre átszámított létszám mérsékeltebb növekedése arra utal, hogy **csökken az egy főre vetített munkaóra felhasználás. Ez, és az üres álláshely számának csökkenése** (elsősorban a feldolgozó iparban) arra figyelmeztet, hogy **csökkenőben van a többlet létszám iránti éhség**, részben a nemzetközi konjunktúra romlása, részben a létszám kiváltó technikai fejlesztések előtérbe kerülése miatt. **Ezek a fejlemények kihatnak a szakszervezet bér tárgyalási pozíciójára és új szempontok**

figyelembevételét követelhetik meg az érdekegyeztetésben (munkahely megtartás, képzés, átképzés szükségessége).

A változó munkaerő piaci fejlemények **sem indokolják azonban a hazai bérfelzárkózás programjának levételét az érdekvédelem napirendjéről.** A hazai medián bérek (adókedvezmények nélküli) nettó összege EUR-ban kifejezve még **2018-ban** is csak **negyedét érték el a fő kivándorlási célországok (Ausztria, Németország, Anglia) medián béreinek és 11-36%-kal maradtak el a V4 országok medián béreitől.**

A további bérfelzárkózás szükségességét és lehetőségét igazolja az MNB jelentésében közzétett alábbi ábra is a hazai munkaerő költségek alakulásáról. Az ábra szerint a 2007-2019 közötti időszakban a munkáltatók reálköltsége a béreket illetően 9 éven át csökkent és csak 4 éven át emelkedett.

1-20. ábra: A versenyszféra reál fajlagos munkaerőköltség növekedésének felbontása



Forrás: KSH, MNB